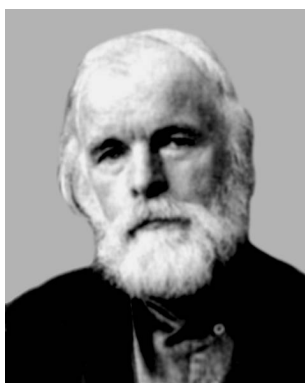

І. Д. Бажинов

Балашов Дмитро Михайлович

БАЛАШОВ Дмитро Михайлович (Балашов Дмитрий Михайлович; 07. 11. 1927, Ленінград, нині С.-Петербург – 16. 07. 2000, м. Петрозаводськ, РФ) – російський письменник, фольклорист. Кандидат філологічних наук (1962). Закін. Ленінгр. театр. інститут (1950). У 1962–68 – науковий співробітник Карел. філії АН СРСР. Автор ґрунт. фольклорист. монографій та зб. «Народные баллады» (Москва; Ленинград, 1963), «История развития жанра русской баллады» (Петрозаводск, 1966), «Русские свадебные песни Тереного берега Белого моря» (Ленинград, 1969), «Сказки Тереного берега» (Ленинград, 1970), «Как собирать фольклор» (Москва, 1971), «Русская свадьба» (Москва, 1985, співавт.) та ін. праць, створ. на матеріалі експедиції до пн. обл. Росії. Один з організаторів Товариства охорони пам'яток старовини (пізніша назва – Всерос. товариство з охорони пам'яток історії та культури), Свята слов'ян. писемності й культури та творців Фонду слов'ян. писемності й культури. Фольклористичні та істор. дослідження стали підґрунтям для істор. романів і повістей Б., присвяч. історії руського (переважно пн.-зх. та пн.-сх. великоруського) середньовіччя. Перша повість «Господин Великий Новгород» (Москва, 1970). Талант Б. як істор. романіста розкрився в романі «Марфа Посадница» (Москва, 1972), в якому відтворено драм. події протиборства бояр. Новгород. респ. й Великого князівства Московського впродовж 1470–78, яке закінчилося падінням Новгорода й визначило подальший істор. розвиток єдиної великорус. держави. Наступні романи становлять істор. хроніку-епопею «Государи Московские», що складається з книг: «Младший сын» (Петрозаводск, 1975), «Великий стол» (1979), «Бремя власти» (1981), «Симеон Гордый» (Петрозаводск, 1983), «Ветер времени» (Петрозаводск, 1987), «Отречение» (1989), «Похвала Сергию» (1992), «Святая Русь» (1991–93, опубл. в «Роман-газете»: 1992, № 4–5, 1994, № 13–14; ч. 4 у ж.

«Север»: 1992, № 2, 3, 1993, № 1, 2). Філософ. та історіософічний стрижень циклу базується на пасіонар. теорії етногенезу Л. Гумільова. У центрі романів – проблематика добра і зла, влади й совісті. Відповідно до морал. постулатів Давньої Русі Б. наголошує латентний зв'язок особистості володаря і ввіреної йому «землі». У трактуванні дилеми мети й засобів автор дотримується поглядів, які суперечать етич. концепціям Русі доби середньовіччя та рос. класики: злочини, що їх чинять герої романів заради вищої мети, подаються автором як подвиги самопожертви в ім'я порятунку держави. Б. обстоював ідеї нац. самобутності, відновлення традиц. способу господарювання, заперечував гіпертрофов. індустріалізм. У 90-і рр. виступи Б. – публіциста набули фундаменталіст., великодержавного, імпер. характеру, а рад. минуле подано в ідеалізов. вигляді (статті «Союз равных народов: Национальный вопрос в СССР» // «Наш современник», 1991, № 7; «Не разделить пространство евразийское!» // «Завтра», 1995, № 29).

Основні твори

Собрание сочинений: В 6 т. Москва, 1991–93; В гостях и дома. Москва, 1991.

Рекомендована література

1. Любомудров А. Вечное в настоящем: Лит. исследование. Москва, 1990.

Бібліографічний опис:

Балашов Дмитро Михайлович / І. Д. Бажинов// Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2003. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-41187>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).